

Pas a desnivell

No podem presumir gaire

Tot fa creure que ens van tornant a empenyes a un d'aquests períodes de concció sota vigilància que han acabat per convertir-se en una de les nostres formes de vida. Les alegries, quan han arribat, duren poc i sempre ens han omplert de falses expectatives.

Ja que ens obliguen a estar-nos quietes, i que cada vegada ens imposaran més silencis, podríem aprofitar-ho per meditar i fer examen de consciència. Hi ha una pregunta que aflora immediatament als llavis: ¿tota la culpa és dels nostres enemics tradicionals? Jo respondria que no, que una gran part de culpa la tenim nosaltres mateixos. Passem per una colla de vergonyes que hem de tenir el coratge de confessar que són ben nostres, i que hi persistim sense necessitat de gaires travetes festeres. Per exemple:

És una vergonya que ho hàgim aconseguit de consolidar una premsa periòdica en català. En aquest aspecte, un dels intel·lectuals —o el que siguin— de parla castellana residents a Catalunya, va donar una bufetada a la galta que l'hi parava el seu interlocutor. Quan se li va dir que la prova que no hi havia discriminació contra el castellà era que la immensa majoria de publicacions que apareixen en el nostre país són escrites en aquella llengua, el castellanoparlant replicà que això era cosa nostra, que si no havíem capgirat aquesta situació era perquè no volíem o no podíem. És trist, però té raó. Xifres de venda molt altes de les revistes i diaris en castellà, d'àmbit estatal o local, es registren a Barcelona. I no en podem donar la culpa a la demografia: la veritat és que la població immigrada, en conjunt, té porques exigències de lectura, sense comptar que tenen altres preocupacions de pressupost. Ni tan sols no en podem donar tota la culpa als catalans a seques, senzills d'ideologia, perquè molts catalanistes de tota la vida contribueixen regularment a mantenir aquest estat de coses. El mal és que compren les unes i deixen morir les altres, sense renunciar a un nacionalisme verbal.

És una vergonya que siguem tan inestables emocionalment. Passem massa de pressa de l'eufòria al desencant, i d'aquest a la més negra desolació, com si no coneguèssim la nostra història i l'haguéssim redescobrir cada dia. Les coses fàcilment previsibles ens agafen de sorpresa, com ara això tan

«L'hora oficial la dicten des de Madrid».

natural, tan dins la lògica hispànica, que el primer que se'ls acut per a combatre el terrorisme al País Basc és frenar l'autonomia de Catalunya. Són caramboles pintades, senzilles, que sempre han estat a punt d'aprofitar.

És una vergonya que durant el fugaç període d'esbarjo autonòmic, els nostres comerciants no hagin catalanitzat la retolació dels seus establiments. Les raons que poden adduir són febles. A vegades, provenen de la temença de deixar de vendre un quilo de sucre o un metre de tela, la por que algú s'enfadi i deixi d'ésser client. Ja se sap que nosaltres no ens podem enfadar o, en tot cas, ens aguantem estoicament. Altres vegades, els motius són econòmics: resulta cara la renovació d'aparadors i de façanes, els temps són difícils i no es poden permetre excessos. Però la pura veritat és que, per decret, sempre els han fet fer allò que els manen, en qüestió d'hores i sense reparar en despeses ni en escrúpols de clientela o de consciència patriòtica. A les bones, en canvi, no han respost prou.

És una vergonya que tinguem tants partits polítics. Després d'ésser prohibits durant molts anys, ara n'hi ha massa. Per desgràcia, l'arc d'ideologies no és tan ric com podria semblar pel mostrar que n'hem fet, el cert és que no donem per a tant. Detallem, precisem, tallem i volem repartir un pastís petit que enca-

ra no està cuit, i ens escanyem provant d'empassar-nos uns trossets que no ens treuen la gana. Tenim quatre o cinc partits independentistes, separats per incompatibilitats personals i matisos que semblen cosa de no res, però que van impedir que l'independentisme tingués representació al Parlament de Catalunya. On, a causa d'aquesta fallada de la defensa, els andalusos ens van fer un gol d'aquells de pissarri. Tenim una generosa varietat de partits socialistes i comunistes, desavinguts, irreconciliables, amb subtiletes de definició i de classificació, com si ja ho tinguessin tot fet i ens quedés temps de primfilar. Comptem amb un ample ventall d'esquerres que es dediquen a polir actituds i posicions, amb una minuciositat de rellotgers i tan abstrets amb el muntatge de peces diminutes que s'obliden sovint que l'hora oficial la fixen des de Madrid. I no ens falten un centre i una dreta més o menys nacionalistes, que semblen inspirades pel comportament endreçat i pulcre de l'Exèrcit de Salvació, els membres del qual toquen el bombo, canten i fan col·lectes pel carrer, dins un ordre i sense ficar-nos en el rerafons de la recapta.

No ens convindria simplificar-ho? Hi ha un factor que, almenys sobre el paper, fa coincidir gairebé tots els partits de Catalunya: l'Estatut d'autonomia. Som molts els qui trobem que no n'hi ha prou, però per ara té la força d'un text incorporat a la Constitució. Valdria la pena d'unir-nos al voltant d'aquesta novetat.

Si en aquesta pell de brau arnada i plena de forats s'aconsegüís d'implantar-hi una veritable democràcia (que ja és dir), podríem pensar amb més garanties en nous progressos, cadascú dins la seva línia. És un afer de tenacitat i de sentit comú, que ens hauria de permetre un saludable aclariment del panorama: penso que, de moment, amb quatre o cinc formacions polítiques n'hi hauria prou. Ens estalviariem l'espectacle desconcertant de les darreres consultes populars, on les taules dels col·legis electorals eren materialment empaperades de butlletes de partits. Vaig ésser testimoni de la desorientació que produïen als votants de bona fe, iestic convençut que l'abstenció creixent es deu en bona part a aquest afany de presumir d'unes facultats de tria que, de debò, no tenim. ● PERE CALDERS